

TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI VE
EŞİTLİK KURUMU

**KAYSERİ ÖZEL İHTİSAS
ENGELLİ BAKIM MERKEZİ ZİYARETİ
(Rapor No: 2018 / 17)**

(Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 2018 / 110 sayılı kararında oybirliği ile kabul edilmiştir.)

ARALIK 2018

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	2
A. GİRİŞ	3
A.1. YASAL DAYANAK VE GÖREV EMRİ	3
A.2. ZİYARET HEYETİ	3
A.3. ZİYARET YÖNTEMİ	3
A.4. İLGİLİ MEVZUAT HÜKÜMLERİ VE ULUSLARARASI METİNLER	4
B. MERKEZE İLİŞKİN BİLGİLENDİRME	4
C. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER	5
C.1. İşkence ve Kötü Muameleye İlişkin Tespit, Gözlem ve Görüşmeler	6
C.2. Fiziksel Koşullara İlişkin Tespit, Gözlem ve Görüşmeler	6
C.3. Sağlık ve Bakım Hizmetlerine İlişkin Tespit, Gözlem ve Görüşmeler	8
C.4. Günlük Yaşam, Etkinlikler ve Dış Dünyayla İletişime İlişkin Tespit, Gözlem ve Görüşmeler	10
D. TAVSİYELER	11
Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler	11

KISALTMALAR

AİHM	: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
CPT	: Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi
OPCAT	: Birleşmiş Milletler İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol
TİHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

A. GİRİŞ

1. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) tarafından Kayseri Özel İhtisas Engelli Bakım Merkezine gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit ve gözlemlerin ulusal ve uluslararası standartlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

A.1. YASAL DAYANAK VE GÖREV EMRİ

2. 28.01.2014 tarihli ve 28896 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi’ne Ek İhtiyari Protokol (OPCAT),” sözleşmeye taraf ülkelerin işkence ve kötü muamele ile mücadele amacıyla her türlü alıkonulma mekânlarını ziyaret etmeye yetkili bir Ulusal Önleme Mekanizması (UÖM) kurulması gerekliliğini hüküm altına almıştır. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu da (TİHEK), kuruluş kanunu olan 6701 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrasının (ı) bendi gereği Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde UÖM olarak görev yapmaktadır. Bu çerçevede, aynı maddenin (j) bendinde Kurumun, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir.
3. Bu görevin ifası kapsamında, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun ziyaretlerin hangi sıklıkla gerçekleştirileceğine ilişkin 2018-07 sayılı kararı ve 14.08.2018 tarihli TİHEK Başkanlık görev emri üzerine, 16.08.2018 tarihinde Kayseri Özel İhtisas Engelli Bakım Merkezine¹ haberli bir ziyaret düzenlenmiştir.

A.2. ZİYARET HEYETİ

4. TİHEK Başkanı Süleyman ARSLAN, Kurul Üyeleri Mehmet ALTUNTAŞ, Mehmet Emin GENÇ eşliğindeki ziyaret heyetinde Hâkim Gülden DEMİREL KAYMAZ, İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanları Çiğdem ÇELİK, Mehmet AKTAŞ ve Özlem DEMİR YAZAR yer almıştır.

A.3. ZİYARET YÖNTEMİ

5. Ziyarete ilk olarak Merkez müdürü ve idarecileri ile bir araya gelinerek ziyaretin kapsam ve amacı hakkında genel bilgiler aktarılmış ve Merkez hakkında genel bilgiler alınmıştır. Bilahare odalar ve diğer alanlar gezilerek Merkezin sakinleri ve personel ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, idari amirlerin yanı sıra

¹ Bundan sonra Merkez veya Kurum olarak anılacaktır.

bakım görevlileri, sağlık personeli ve diğer personel ile de görüşmeler yapılarak kendilerinden hem bilgi alınmış hem de onların dile getirmek istedikleri hususlar dinlenmiştir. Ziyaret heyeti, öğle yemeğini merkez sakinleri ile birlikte yemiş, bu sayede gözlemlerde bulunma ve Merkez sakinleri ile sohbet etme ve onları dinleme olanağı bulmuştur. Ziyaret sonlandırılmadan önce koruma altına alınanların iddia ve taleplerine ilişkin olarak idarenin görüş ve bilgilerine başvurulmuştur.

A.4. İLGİLİ MEVZUAT HÜKÜMLERİ VE ULUSLARARASI METİNLER

6. Standartların belirlenmesinde, başta İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Birleşmiş Milletler (BM) İşkence ve Diğer Zalimane, Gayri İnsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme ve bu Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokol (OPCAT), BM Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi, BM Engelli Hakları Sözleşmesi, Sundberg Deklarasyonu, Avrupa Konseyi Zihinsel Hastalıkları Olan Bireylerin Durumları Konusunda Tavsiye Kararı, Avrupa Konseyi Engellilere Yönelik Rehabilitasyon Politikaları Konusunda Tavsiye Kararı, Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi (European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment/CPT) Standartları ve Genel Raporları, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları ile Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Sosyal Hizmetler Kanunu, Engelli Bireylere Yönelik Özel Bakım Merkezleri Yönetmeliği başta olmak üzere diğer ilgili ulusal ve uluslararası mevzuat esas alınmıştır.

B. MERKEZE İLİŞKİN BİLGİLENDİRME

7. Merkez, Kayseri Valiliği'nin 20.05.2009 tarih ve 247 sayılı onayı ile 360 kapasiteli olarak kurulmuştur. Ruhsal, zihinsel ve fiziksel engelli olmak üzere üç farklı engel grubundaki, 19 yaş ve üzeri kadın ve erkek, “ağır” engelli bireylere bakım hizmeti vermektedir.
8. Kuruma iki şekilde yerleştirme yapılmakta olup bunlardan ilki ağır engelli tespitini içeren sağlık kurul raporunun bulunması durumunda Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yapılan rutin yerleştirme diğeri ise valilik kararı ile yapılan acilen yerleştirmedir.
9. Üç bloktan oluşan Merkezin oda sayısı 106'dır. İlk blokta fiziksel engelliler, ikinci blokta ruhsal engelliler, üçüncü blokta ise zihinsel engelliler kalmaktadır.

10. Ziyaret tarihi itibarıyla, 82'si yaşlı (65 yaş üstü) ve 250'si vasi sahibi olmak üzere 301 ağır engelli bireye hizmet veren Kurumun mevcudu, cinsiyet ve engellilik durumlarına göre şu şekildedir:

	Ruhsal	Zihinsel	Fiziksel
Kadın	38	28	43
Erkek	93	31	68
Toplam	131	59	111
	301		

11. Kurumda hizmet verilen fiziksel engelli bireylerin 20'sinin görme, 6'sının duyma, 95'inin de ortopedik engeli bulunmaktadır.
12. 65'i erkek, 86'sı kadın olmak üzere toplamda 151 personelin görev yapmakta olduğu Kurumda; 1 kurucu müdür, 1 sorumlu müdür, 10 sosyal hizmet uzmanı ve sosyal çalışmacı, 1 psikolog, 1 fizyoterapist, 12 sağlık personeli, 1 diyetisyen, 109 engelli bakım elemanı, 2 büro elemanı, 3 güvenlik, 2 aşçı, 8 de hizmetli bulunmaktadır. Kurum idaresi tarafından, başta bakım elemanı olmak üzere personel eksikliği bulunduğu, aslında bunun tüm ülkede geçerli bir problem olduğu, çalışma şartlarının zor ve maaşın az olmasından dolayı özellikle erkek bakım elemanı sayısının düşük olduğu ifade edilmiştir.
13. Kuruma ilişkin olarak internette arama yapılması durumunda, arama sayfasında "kalıcı olarak kapatıldı" uyarısının geldiği ve bu durumun kurumun erişilebilirliği açısından olumsuz bir etki yarattığı tespit edilmiş, konu idareyle paylaşılmıştır.

C. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

14. Heyetimiz tarafından Kayseri Özel İhtisas Engelli Bakım Merkezi ziyareti neticesinde;
- Engellilere yönelik belli aralıklarla uygulanan "Engelli Memnuniyet Anketleri"nin iyi uygulama örneği oluşturduğu,
 - Kurum idare ve personeli ile koruma altına alınanlar arasındaki iletişimin olumlu olduğu,
 - Kurumda uzun zamandır bulunan kişiler tarafından yeni yönetimin beğenildiği ve kurumun şartlarının iyileştiği,

- Kurum binasının eski olmasından kaynaklı problemlerinin çözülmesi amacıyla kurum idaresi tarafından büyük gayretler gösterildiği tespit edilmiş;
- Kurumdaki bakım elemanları başta olmak üzere personel sayısının yetersiz olmasına rağmen idarenin örnek uygulamaları ve çabaları takdir edilmiştir.

C.1. İşkence ve Kötü Muameleyle İlişkin Tespit, Gözlem ve Görüşmeler

15. Gerçekleştirilen görüşmelerde, merkezde kalan kişilerin, personel ve idareden genel olarak memnuniyet duyduğu görülmüştür.
16. Merkez idaresi tarafından, son üç yılda ihmal ve istismar olarak tanımlanabilecek üç olay yaşandığı, her üç olayda da idare ve personelin dikkat ve farkındalığı ve güvenlik kamera kayıtlarının da çözümlenmesiyle durumun açığa çıkarıldığı, ilgili personellerin iş akitlerinin feshedildiği ve Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunduğu aktarılmış, konuya ilişkin evraklar Heyetimize teslim edilmiştir.
17. Merkez idaresi tarafından, 2015-2018 yılları arasında toplamda 178 ölüm yaşandığı, bunların çok büyük bir çoğunluğunun sağlık ve yaşa bağlı sebeplerle meydana geldiği, özellikle sağlık durumu ağır fiziksel engellilerin sayısal çoğunluğu oluşturduğu belirtilmiş; ölüm olaylarının 5'i ile ilgili ise otopsi yapıldığı, mezkûr ölüm olayları sonrasında yürütülen adli soruşturmalar neticesinde hakkında dava açılan bir kurum idarecisi ya da çalışanın bulunmadığı bildirilmiştir.
18. Zihinsel ve ruhsal engelliler için müşahede odasının kullanıldığı, öfke kontrolleri sağlandıktan sonra çıkarıldıkları bilgisi edinilmiştir. Müşahede odasındaki kamera kayıtları incelendiğinde, kayıtların nizami bir biçimde tutulduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte zihinsel engelliler bölümündeki müşahede odasının çok az ışık aldığı, kamera açısının kameranın altında kalan duvar ve çevresini almadığı gözlemlenmiş ve bu husus idare ile paylaşılmıştır.

C.2. Fiziksel Koşullara İlişkin Tespit, Gözlem ve Görüşmeler

19. Merkezin ziyaret edilmesi sırasında her kattaki odalara bakılmış, odaların genel olarak temiz, düzenli ve ferah olduğu gözlemlenmiştir.
20. Kurum binasının, şehrin merkezinde, ulaşımı kolay bir alanda olup oldukça büyük ve bakımlı bir bahçeye sahip olduğu (zihinsel engelliler bakım elemanları ile birlikte bahçenin özel bir bölümünü kullanabilmektedir) ve bahçeden engellilerin akşam 20:00'ye kadar yararlanabildikleri gözlemlenmiştir.

21. Her katta merdiven boşluklarının, olası tehlikelere karşı dayanıklı filelerle kapatıldığı ancak birkaç alanın düşme durumuna karşı küçük de olsa risk barındırdığı görülmüş, ilgili alanlar idarenin bilgisine sunulmuştur.
22. Ortak alan, çok amaçlı etkinlik alanı olarak kullanılmakta, alanda televizyon ve projeksiyon cihazı bulunmaktadır.
23. Fiziksel engelliler ve zihinsel engelliler, yemeklerini kendi odalarında, kalanlar ise yemekhanede yemektirler.
24. Merkez binası, huzurevi olarak eski sistemde inşa edilmiş, huzurevinden kiralanmış ve merkez yöneticileri tarafından aşamalı olarak tadilata başlanılmıştır. Kurum idaresi tarafından, Merkezin komple yenilenmesinin hedeflendiği ifade edilmiş olup bu yönde gayretler gösterildiği görülmüş, ziyaret tarihi itibariyle de devam eden tadilat çalışmalarına şahit olunmuştur. Nitekim ziyaret tarihi itibariyle kurumun çeşitli yerlerinde inşaat malzemeleri ve kalıntıları olduğu görülmüştür.
25. Zihinsel engelliler için 2018 yılı sonunda ayrı ve tam donanımlı bir kurum açılacağı kurum idaresi tarafından heyetimize bildirilmiştir.
26. Kurumda çamaşırhane bulunmakta olup makinaların yenilendiği, büyük sistem ithal çamaşır, kurutma makinası ve ütü, iki adet küçük çamaşır makinası ve 1 kurutma makinası alındığı, bu küçük makinalarda merkezde kalanların yıkanması gereken çamaşırlarının, dezenfekte edilmesi gereken yada bulaşıcı olabilecek kıyafetlerin yıkanmasının ve kurutulmasının yapıldığı, çamaşırların engellilerin bölümüne göre ayrı ayrı yıkandığı görülmüştür. Çamaşırhanenin temiz, düzenli ve yeterli ölçüde olduğu görülmüştür. Yine çamaşırhanede ufak tefek sökülük ve giysi tamiratının yapılabilmesi için dikiş makinası bulunduğu görülmüştür.
27. Merkezde berber bulunmaktadır. Berber odasına inemeyenler için odalara gidilerek hizmet verilmektedir. Kurumda koruma altına alınan kadınlar için ise kuaför bulunmadığı, kuaförün yalnızca bayramlarda geldiği bilgisi edinilmiştir. Koruma altına alınan erkekler için mevcut uygulamanın benzerinin kadınlar için de oluşturulmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.
28. Su deposu ve kazan dairesinin aylık bakımı için uzman firmalar ile bakım sözleşmeleri akdedilmiş ve düzenli bakımlarının yapıldığı merkez yetkililerince ifade edilmiştir.

29. Odalarda bulunan tuvaletlerin, bakımsız ve eski olduğu, nitekim ziyaret tarihinde kurum idaresi tarafından tadilat ve yenileme çalışmalarının devam ettiği gözlemlenmiştir.
30. Odaların ve nevresimlerin temiz olduğu, odalarda dolap ve sehpa bulduğu, zeminin kolay temizlenebilir malzemeyle kaplı olduğu, havalandırma ve aydınlatmanın yeterli olduğu gözlemlenmiştir. Binanın ısıtma sisteminin komple yenilediği bilgisi de koruma altına alınanlar ve kurum idaresi tarafından paylaşılmıştır.
31. Kurumda 24 saat sıcak su bulunduğu, hem idare hem de koruma altına alınanlar tarafından teyit edilmiştir.
32. Merkezde kamera odası ve 118 kamera bulunmakta olup heyetimiz tarafından oda ve kayıtlar incelenmiş, kayıtların düzenli bir biçimde tutulduğu, herhangi bir tarihe ilişkin kayıtların istenildiği an izlenebildiği görülmüştür. Güvenlik kameralarının ortak alandaki hemen her alanı izleyebilecek şekilde yerleştirilmiş olmasına karşın birkaç kör nokta olduğu, Heyetimiz tarafından tespit edilmiş ve mezkûr noktalar idareye gösterilerek bu alanların da kamerayla izlenebilmesinin sağlanması gerektiği belirtilmiştir.
33. Odaların 3 vardiya halinde temizlendiği ve merkezin genel olarak temiz olduğu gözlemlenmiştir.
34. Heyetimiz tarafından ziyaret günü çıkan yemek kontrol edilmiş, tat ve doyuruculuk açısından herhangi bir probleme rastlanılmamıştır.
35. Merkeze ait yemekhane ve yemeklerin yapıldığı bölüm, soğuk hava deposu, izlenmiş genel olarak hijyen koşullarına dikkat edildiği gözlemlenmiş, ayrıca dağıtım yapılan yiyeceklere ilişkin numunelerin alınarak denetim için ilgili birimlere gönderildiği ifade edilmiş ve bu numuneler de ziyaret heyeti tarafından görülmüştür. İdare tarafından, Merkezdeki yenileme ve tadilat çalışması programı kapsamında yemekhane ve hazırlama bölümünün de yenileneceği bilgisi paylaşılmıştır.

C.3. Sağlık ve Bakım Hizmetlerine İlişkin Tespit, Gözlem ve Görüşmeler

36. Merkezde sağlık servisi bulunmakta olup iki adet büyük acil ilk yardım çantasının mevcut olduğu, hepsinin çalışır vaziyette olduğu, 3 hemşire bulunduğu ve vardiya usulü çalıştıkları, her engelli için ayrı bir ilaç dolabının bulunduğu, engellinin

- ilaçlarının bu kısımda tutulduğu, gayet düzenli olduğu ve zamanında görevlilerce verildiği tespit edilmiş, uygulamaların oldukça olumlu olduğu gözlemlenmiştir.
37. Kurumda fizyoterapi odasının bulunduğu, günlük 10-15 kişiye hizmet verildiği, bazı engellilere ise odalarında fizik tedavi yapıldığı iletilmiştir. Fizyoterapi odasının ziyaret tarihi itibarıyla tadilatla olduğu görülmüştür.
 38. Sağlık servisi tarafından, obezite problemi yaşayan engelliler için egzersiz programı düzenlendiği, zihinsel engellilerin rutin kontrollerinin ruh sağlığı hastanesi tarafından yapılmakta iken bu hastanenin şehir hastanesi bünyesine alınması nedeniyle şu an kontrollerin şehir hastanesince yapılmakta olduğu, tedavinin burada yapılamaması durumunda sırasıyla Adana Ekrem Tok Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesine ve Elazığ Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesine sevklerin gerçekleştirildiği bildirilmiştir.
 39. Merkezin idari ve sağlık kayıtlarına ilişkin düzenli bir arşivin olduğu, yıl ve kişi bazında kayıtların ayrı ayrı tutulduğu ve bir hastaya ilişkin tıbbi ve idari kayıtlara istenildiği takdirde kolayca ulaşılabildiği gözlemlenmiş olup Heyetimiz tarafından takdire şayan bir uygulama olarak değerlendirilmiştir.
 40. Merkezde kalori takibinin yapılmadığı, zira obezite hastalarının bu duruma karşı çıktıkları, diyabet ve tansiyon hastaları için kontrol uygulandığı, hayvansal ve bitkisel yağ oranlarının dengeli tutulmaya çalışıldığı yemekhane çalışanları tarafından ifade edilmiştir.
 41. Kurum idaresi tarafından, engel durumu çok ağır olan kişilere ayrı bir bakım elemanı verildiği, bu elemanların yalnızca o kişiyle ilgilendiği ifade edilmiştir.
 42. Kurumun kendine ait bir ambulansının bulunmadığı tespit edilmiştir.
 43. Görüşme gerçekleştirilen koruma altına alınanlar, diledikleri zaman kurum psikoloğu ile görüşebildiklerini ifade etmişlerdir.
 44. Ruhsal engellilerin bulunduğu katta da kişilere bakım elemanları tarafından bakılmaktadır. Ziyaret heyetine eşlik eden Uzman Psikolog tarafından, ruhsal engellilerin kaldığı bölümde psikiyatri hemşireliği anabilim dalında eğitim görmüş bir hemşirenin hastaların rahatsızlıklarına bağlı ataklar, ilaç takibi vb. konularda daha faydalı olacağı; zihinsel engelli kişilerin kaldığı bölümde ise hastaların zihinsel gelişimine destek olacak, bu kişilere özel oluşturulmuş bir eğitim odası bulunmasının faydalı olacağı ifade edilmiştir.

C.4. Günlük Yaşam, Etkinlikler ve Dış Dünyayla İletişime İlişkin Tespit, Gözlem ve Görüşmeler

45. Merkezde kalanlar için ayrı bir çay ocağı ve her kat için ayrı ayrı demlikler bulunmakta, günde iki kez termos ve kağıt bardaklar ile çay servisi yapılmaktadır.
46. Kurumda, etkinlik odası bulunmakta olup genelde kadınlar tarafından tercih edildiği gözlemlenmiştir. Koruma altına alınanlar ve Kurum idaresi ile yapılan görüşmelerde, Kuruma cuma günleri ise resim öğretmeni geldiği ve resim sınıfında koruma altına alınanlarla birlikte resim yaptığı, resim öğretmenin gönüllü olarak hizmet verdiği ve bu etkinliği daha çok ruhsal engellilerin tercih ettiği, yine her hafta perşembe günü Diyanet İşleri Başkanlığından gönüllü bir imamın gelerek dua ettiği belirtilmiştir. Koruma altına alınanlar tarafından resim, dua ve ilahi etkinliklerinin oldukça olumlu ve motive edici karşılandığı anlaşılmıştır.
47. Merkezin Psiko-Sosyal Servisi tarafından gerçekleştirilen etkinliklere ilişkin kayıtlar incelenmiş, bu kapsamda Merkez dışında gezi vb. pek çok etkinlik düzenlendiği fotoğraflardan da görülerek teyit edilmiştir. Koruma altına alınanların çoğu tarafından ise eskiden daha fazla aktivite yapıldığı, 3 aydır dışarıda hiçbir etkinlik yapılmadığı belirtilmiş, daha sık dışarı çıkmak istedikleri aktarılmıştır. Kurum idaresi tarafından ise her ay en az bir kez kurum dışı etkinlik yapıldığı ifade edilmiş, bu etkinlikler aşağıda paylaşılmıştır. Söz konusu etkinliklerin genel olarak ruhsal engellilere yönelik olduğu, örneğin fiziksel engelli erkeklere yönelik temmuz ayına kadar hiçbir etkinlik yapılmadığı görülmektedir.

	ETKİNLİK ADI	TARİHİ	KATILAN GRUP
1	Erciyes Gezisi	10.01.2018	Ruhsal Engelliler
2	Moda Pastane Gezisi	07.02.2018	Erkek Ruhsal Engelliler-2
3	Moda Pastane Gezisi	14.02.2018	Erkek Ruhsal Engelliler-1
4	Moda Pastane Gezisi	21.02.2018	Kadın Ruhsal Engelliler
5	Mc Donalds Gezi ve Yemek	28.03.2018	Kadın Zihinsel Engelliler

6	Hayvanat Bahçesi Gezisi	05.04.2018	Erkek Engelliler	Ruhsal
7	Halı Saha	18.04.2018	Erkek Engelliler	Ruhsal
8	Kuşçu Marina Kahvaltı	03.05.2018	Erkek Engelliler	Ruhsal
9	Kuşçu Marina Kahvaltı	09.05.2018	Kadın Engelliler	Ruhsal
10	Umut Tepesi Kahvaltı	21.06.2018	Erkek Engelliler	Ruhsal
11	Gesi Gezisi	24.07.2018	Kadın Engelliler	Ruhsal
12	Kuşçu Marina Kahvaltı	25.07.2018	Kadın Fiziksel- Zihinsel Engelliler	

48. Kurumda 4 kişi kapasiteli bir misafirhane bulunmakta olup kalmak isteyen misafirler için bir süre sınırı bulunmamaktadır.
49. Kurum sakinleri için kendileri veya vasileri tarafından belirtilmedikçe herhangi bir ziyaretçi kısıtlamasının söz konusu olmadığı, kişilerin yakınları tarafından 08:00-17:00 arasında ziyaret edilebildiği kurum idaresi tarafından belirtilmiş, heyetimiz tarafından da ziyaret saatleri arasında kurum sakinlerini ziyarete gelen kişiler olduğu görülmüştür.

D. TAVSİYELER

50. Tespit edilen hususlar üzerine ise aşağıdaki tavsiyelere yer verilmiştir:

Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

51. Heyete sunulan belgeler üzerinden yapılan incelemeler neticesinde, daha önce yaşanan işkence ve kötü muamele iddialarının adli makamlara aktarıldığı ve idari yönden ilgili kişilerin iş sözleşmelerine son verildiği görülmüştür. Anılan uygulamalar çok önemli ve olumlu olsa da benzer durumların yaşanmaması için belirli periyotlarla personele insan hakları ve ceza hukuku başta olmak üzere eğitim verilmesi, koruma altına alınanların bilgilerinin gizli kalması kaydıyla kötü muamele yapılıp yapılmadığına ilişkin olarak görüşmeler yapılması, psikolog görüşmelerinde bu hususun aydınlatılacağı şekilde açık uçlu sorular yöneltilmesi,

52. Güvenlik kameralarının kör noktaları ve müşahede odasındaki tüm açıları görecektir şekilde yerleştirilmesi, bu işlemlerin en kısa süre içerisinde gerçekleştirilmesi ve Kurumumuzun durumdan haberdar edilmesi,
53. Kurum binasının eski olmasından kaynaklanan problemlerin çözümü için gerçekleştirilen revizyon ve tadilat çalışmalarının mümkün olan en kısa sürede tamamlanması, kurum binası içindeki inşaat malzeme ve kalıntılarının ortadan kaldırılması, odalardaki tuvalet ve banyoların kullanılabilir hale getirilmesi,
54. Özellikle kurum dışında gerçekleştirilmek üzere etkinlik sayısının artırılması, etkinliklerin hizmet verilen fiziksel engelliler dâhil tüm engelli gruplarına yönelik olarak sağlanması, bunun dışında kurum içinde müzik, spor gibi etkinlik ve hobilere ağırlık verilmesi, bunun için gerekli altyapının sağlanması,
55. Engelli Bireylere Yönelik Özel Bakım Merkezleri Yönetmeliği'nin m.7/2-f hükmü doğrultusunda Kurum binasındaki merdiven boşluklarının gözden geçirilerek doğabilecek risklere karşı tüm boşlukların en kısa sürede dayanıklı filelerle kapatılması,
56. Koruma altına alınan kadınlar için Merkezde kuaför hizmeti verilmesi, buna imkân olmaması durumunda ise daha sık aralıklarla kuaför hizmetinin sağlanması,
57. İnternette kuruma ilişkin arama yapıldığında arama sayfasında çıkan, kurumun kalıcı olarak kapatıldığı bilgisinin, Kurumum erişilebilirliği açısından düzeltilmesi, bunun yanında kurumun internet sitesinin sürekli güncel tutulması hususuna özen gösterilmesi gerekmektedir.
58. Engelli bakım merkezlerinde, ruhsal engelli bireylere hizmet veren meslek gruplarının ihtisaslaşması gerekliliği düşünülmüştür. Ruhsal engelli bireylerin teşhis aldıkları rahatsızlıklarına bağlı atak geçirmeleri durumunda gerekli ön müdahalenin yapılarak hastanın kendine veya çevresine zarar verme riskini gösteren belirtilerin takip edilmesi, kriz ve acil durum oluşmasının engellenmesi gibi önleyici yaklaşımların bu kurumlarda uygulanır hale getirilmesi elzemdir. Bu bağlamda, kurumda ruhsal engelli bireylere hizmet veren hemşirelerin mümkünse psikiyatri hemşiresi unvanı almış kişilerden; değilse bu alanda verilen uygulayıcı sertifikalı eğitimlerden yararlanmış hemşirelerden seçilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına

59. Kurulda zihinsel engelli bireylere ait eğitim odasının bulunmadığı tespit edilmiştir. Zihinsel engelli bireylerin rehabilitasyon süreçlerine olumlu katkısı olduğu bilinen eğitim etkinliklerinin yapılması için ihtiyaç olan donanım ile eğitim odalarının oluşturulması gerekmektedir. Bu nedenle Engelli Bireylere Yönelik Özel Bakım Merkezleri Yönetmeliğinde eğitim odalarının oluşturulması için gerekli eklemelerin yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.